

Аналізуючи відповіді учнів на запитання анкети, можна зробити загальний висновок про те, що багато школярів із задоволенням бувають на природі, люблять ігри на природі. І все ж такі уявлення дітей про дбайливе відношення до природи та її скарбів, про допомогу рослинам та тваринам, про правила поведінки в природі неглибокі, і є вони далеко не у всіх учнів.

Проведене анкетування батьків та дітей показало, що необхідно суттєво підняти рівень екологічного виховання молодших школярів. Це можна досягти тільки за допомогою взаємопов'язаної роботи вчителів, учнів, батьків в школі і в сім'ї.

Протягом навчального року ми застосовували різні організаційні форми та методи, які були спрямовані на підвищення рівня екологічних знань та екологічної культури. Під час батьківських зборів було проведено багато бесід екологічного змісту, спрямованих на підвищення рівня екологічної освіти батьків.

В кінці навчального року ми знову провели анкетування учнів. Порівняльний аналіз екологічної освіти батьків та школярів на початку та в кінці навчального року показав, що рівень екологічної освіти значно поліпшився як серед батьків, так і серед дітей.

Таким чином, необхідно суттєво підвищувати рівень екологічної освіти та удосконалювати керівництво практичною діяльністю учнів по збереженню, збагаченню і правильному використанню природи. У цьому полягає задача і сім'ї, і школи.

Література

1. Дерябко С.Д., Ясвин В.А. Экологическая педагогика и психология. — Ростов-на-Дону, 1997.
2. Ващенко Н.І. З досвіду екологічного виховання молодших школярів. //Початкова школа. — №8. — 1990. — С. 40-41.
3. Маруненко І. Формування екологічної культури учнів. // Рідна школа. — №8. — 2003.
4. Стельмахович М.Г. Українська родинна педагогіка. — К.: Освіта, 1996.
5. Тарасенко Г. Вчимося шанувати життя у природі. Початкова школа. — №1. — 2003. — С. 32-35.

АНАЛІЗ ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ БАТЬКІВ

Сердюк Л.П.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Вивчення сучасного стану сімейного виховання показало, що батьки не завжди розуміють роль сім'ї як первинного виховного інституту, з його традиціями, соціальним досвідом, установками, позиціями, який і не існує ізольовано від суспільства, але все ж залишає за собою певну автономію.

Протягом тривалого часу, пішовши до школи, діти відчують на собі дію двох вихованих сил — сім'ї та школи. Школа, виконуючи соціальне замовлення у галузі формування особистості, у своїй роботі керу-

ється відповідними настановами, директивами, вимогами та перебуває під державним і суспільним контролем. У процесі виконання своїх функцій вона входить у безпосередні стосунки з батьками учнів. І від того, настільки злагодженими будуть ці відносини, багато у чому залежить успіх формування особистості.

Сім'я — є персональним середовищем життя та розвитку дітей. Якість цього середовища залежить від освітнього рівня батьків та їх участі у житті суспільства, від майнового стану та зайнятості батьків на роботі, від умов проживання, особливостей способу життя та структури сім'ї.

На жаль, у сучасному кризовому суспільстві стосунки дітей і батьків стають все більше емоційно-психологічними. Нерідко загострюючись, стають драматичними.

Сутність управління сімейним вихованням заключається у підвищенні педагогічної компетентності батьків, так як сучасна система освіти в умовах її модернізації, потребує переосмислення педагогічного процесу всіма його суб'єктами. Зараз в освітніх системах відбувається переорієнтація оцінки результатів освіти з понять «підготовленість», «освіченість», «пізнавальна культура», «вихованість» на поняття «компетентність». Компетентісний підхід виступає як сукупність загальних принципів визначення мети освіти, відбору змісту, організації освітнього процесу та оцінки освітніх результатів.

З позиції компетентного підходу рівень освіченості визначається здатністю розв'язувати проблеми різної складності на основі набутих знань.

У роботі з батьками використовуються різноманітні форми й методи: лекції, бесіди, батьківські збори, огляд літератури з проблем виховання, практикуми, тренінги, включення батьків у самовиховуючу роботу по підвищенню педагогічної культури і т.п.

Велике значення у формуванні у батьків вмінь використовувати теоретичні знання на практиці й аналізувати свої дії, вчинки дітей має глибокий педагогічний аналіз практики, конкретних педагогічних ситуацій сімейного виховання. Аналіз педагогічних ситуацій і задач необхідний на кожному занятті з батьками. Матеріалом для створення педагогічних ситуацій можуть бути окремі фрагменти із педагогічної і художньої літератури, або саме життя дітей у класі, у сім'ї.

Використання педагогічних ситуацій і задач у роботі з батьками сприяє кращому засвоєнню ними матеріалу, конкретизує знання, дає змогу кожному проаналізувати ситуацію, а разом з тим критично підійти до своїх дій, заставляє думати і міркувати. Аналіз дозволяє цілеспрямовано використовувати життєві ситуації, які виникли в сім'ї. Підбираються педагогічні ситуації до занять у відповідності зі змістом теми. Поступово зміст ситуацій повинен ускладнюватися. Вони можуть використовуватися до початку, після або при викладанні матеріалу, який ілюструє його, збуджуючи інтерес, загострюючи увагу батьків.

Покажемо на конкретних прикладах використання педагогічних ситуацій у роботі з батьками. На одному із занять з батьками учнів 4-го класу, яке було присвячене організації допомоги дітям у навчанні була запропонована наступна задача. «Мати слідує, як Андрійко виводить букви, і раптом бачить помилку. «Ну ось, ти не так написав», — засмучено говорить вона. Хлопчик спокійно закреслює неввірно написану букву і продовжує роботу. Через деякий час робить нову помилку і сам

помічає її. Знову закреслює, але мати говорить: «Таку брудну роботу неможна віддавати вчителю. Перепиши». Хлопчику переписувати не хочеться, він намагається відмовлятися, але мати настоює і він скоряється.

Надійці ніколи не доводиться переписувати свої роботи. Мати дуже уважно слідкує за кожним її рухом, що дівчинка не встигає зробити помилку. «Ну, скільки ти тут напишеш?» — питає мати. «Дев'ять», — невпевнено каже дівчинка. «Що ти! Менше». — «Вісім?» — «Правильно!». Надія пише відповідь в зошит». А що тут зробити: додати чи відняти?» — продовжує мати. І знов Надія записує рішення задачі тільки після того, як мати підтвердить правильність її відповіді».

До задачі були наведені наступні питання: 1) Як ви вважаєте чи вірно організована ця допомога? 2) Що ви змогли б запропонувати батькам?

Після рішення задач вчитель може дати завдання батькам додому: Проаналізуйте те, як ви організовуєте допомогу дітям у виконанні домашніх завдань? Як контролюєте підготовку усного матеріалу? Які труднощі в організації допомоги дітям зустрічаєте? Що ви могли б порадити іншим батькам? Подібні завдання підбираються до занять у залежності від теми і мети, яка ставиться перед наступним заняттям з батьками.

На групових заняттях педагог пояснює методику використання педагогічних ситуацій у сімейному вихованні дітей, пояснює на конкретних прикладах, як створювати їх, як і коли їх застосовувати.

Отже, різноманіття використання педагогічних ситуацій поряд з іншими методами спонукає розвитку у батьків умінь аналізувати і застосовувати педагогічні знання на практиці.

ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДРУЧНИК ЯК НОВА ОРГАНІЗАЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Сизьоненко М.С.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Соціально-економічна та інформаційно-технічна спрямованість розвитку сучасного суспільства потребує високого рівня професійної підготовки спеціалістів, забезпечуючи їх конкурентоспроможність, професійну мобільність, це докорінно змінює вимоги, що висуваються до змісту і методів загальної освіти та професійної підготовки спеціалістів будь-якої галузі.

Одним з основних завдань реформування освітньої галузі є підвищення ефективності навчально-виховного процесу завдяки широкому впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій.

Сьогодні, враховуючи стрімкий розвиток комп'ютерної техніки, дуже важко обійтися без допомоги комп'ютера, адже він став невід'ємним атрибутом працівників галузевих установ і використовується навіть для власних потреб у домашніх умовах [1]. А був час, коли люди зберігали інформацію на глиняних дощечках, папірусі та інших носіях інформації. На зміну їм прийшов папір, з'явилися газети, книги, в яких нібито були і недоліки — їх можна було дуже легко пошкодити, втратити, але в той час же було і багато плюсів — дешевизна виготовлення,